

Årsmelding 2012

Her finner du årsmeldingen for 2012.

Årsmelding for 2012

Innhold

Kort om Husleietvistutvalget s 2

Målsettinger - etikk s 3

Strategi s 4

Året 2012 s 5

Statistikk s 6

Tjenesteyting - veiledning – megling – avgjørelser s 8

Organisasjon s 9

De partsoppnevnte utvalgene s 10

Personalpolitikk - likestilling s 11

Kort om Husleietvistutvalget

Husleietvistutvalget (HTU) er et **domstolslignende tvisteløsningsorgan** som behandler tvister mellom **utleier og leier av bolig**. Tvistene kan dreie seg om oppsigelser, krav om heving av leieforholdet, fastsetting av husleie, erstatningskrav, krav om reduksjon av husleien osv.

HTU er en statlig etat under Kommunal- og regionaldepartementet.

Vi har nå kontorer i Oslo, Bergen og Trondheim og dekker fylkene Oslo, Akershus, Hordaland, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Erfaring viser at det er i områder med størst press på bolig- og leiemarkedet at de fleste tvistene oppstår. Beregninger viser at over halvparten av husleietvistene i Norge oppstår i de fem fylkene som HTU nå dekker.

Økningen i saksmengden de senere år viser at det er et stort behov for tvisteløsning på dette området. (Se figuren på s 6). Husleie scorer nest høyest på Forbrukerrådets oversikt over områder med stor forbrukermisnøye.

HTU ønsker å bidra til at konfliktene kan løses så tidlig som mulig. I tillegg til å tilby mekling og å fatte avgjørelser, legger vi stadig større vekt på å gi god veiledning.

Mekling

Avgjørelser

Veiledning

Ofte skyldes uenigheten at partene ikke er kjent med hvilke rettigheter og plikter som følger av husleieloven. God veiledning – på et tidlig tidspunkt - kan forhindre mange tvister.

I 2012 lanserte vi nye nettsider www.htu.no med en rekke forbedringer. Her kan man blant annet søke seg frem til avgjørelser i tidligere saker.

Foruten veiledning, legger vi stor vekt på å få partene til å møte til mekling. HTU tilbyr bistand av profesjonelle meklere som hjelper partene til selv å komme frem til enighet. Tre av fire saker som mekles, blir forlikt. Først hvis det ikke lykkes å få til forlik, eller hvis mekling av ulike årsaker ikke kan gjennomføres, går saken til avgjørelse.

Ved avgjørelsen deltar det en representant både fra leietakersiden og fra utleiersiden, i tillegg til en tvisteløser fra HTU. Vi ser dette som en klar styrke ved ordningen.

HTU skal være et **lavterskeltilbud** hvor det er rimelig å få behandlet saken sin. Det er liten tvil om at mange har skygget unna ordinær domstolsbehandling av frykt for store sakskostnader og lang behandlingstid . Saksbehandlingen i HTU er lagt opp slik at det skal være fullt mulig å klare seg uten bistand av advokat, og det er også svært få som benytter advokat i saker som går for HTU. Den som fremmer klagen må forskuttere saksbehandlingsgebyret på 860 kroner. Den parten som taper vil normalt måtte betale dette gebyret.

Stein Stavrum

direktor

Målsettinger for Husleietvistutvalget

Husleietvistutvalget arbeider innenfor den overordnede målsettingen for regjeringens bolig- og bygningspolitikk - **at alle skal kunne bo godt og trygt**

Hovedmål for Husleietvistutvalget:

**Rask, rimelig og kompetent behandling av
husleietvister**

Husleietvistutvalget skal sikre partene mulighet til å ivareta sine interesser ved å tilby rask, rimelig og kompetent behandling av tvister som gjelder leie av bolig.

Omkostningene ved å få en sak prøvd ved de ordinære domstolene, vil ofte være så store og uoversiktlige for partene at mange unnlater å forfølge sine rettmessige interesser/ få saken sin prøvd. Dette er særlig uheldig i tvister som gjelder leie av bolig, hvor lovgiver har regulert rettsforholdet mellom partene med tanke på å etablere en trygg og forutsigbar boligsituasjon, og hvor partenes avtalefrihet er sterkt begrenset.

Husleietvistutvalget skal være et lavterskeltilbud for tvisteløsning med kort saksbehandlingstid og lave saksomkostninger, men med høy kompetanse innenfor saksområdet.

I saker hvor leieforholdet skal fortsette, vil en omforent løsning skape et bedre grunnlag for det fremtidige samarbeidet mellom partene.

Delmål:

Tilby mekling

Rimelig behandling

Rask behandling

Kompetent behandling

Etikk

De etiske retningslinjene for statstjenesten, som er utarbeidet av Fornyings- og administrasjons-departementet, er lagt til grunn for HTUs virksomhet.

Det er særlig viktig at HTU ivaretar sin nøytralitet i veilederrollen, fordi saken som ligger til grunn for henvendelsen, kan kunne ut i en klage som senere skal avgjøres av HTU.

Strategi

→ **HTU SKAL VÆRE ET LAVTERSKELTILBUD**

Omkostningene ved ordinær domstolsbehandling vil ofte være så store og uoversiktlige for partene, at mange unnlater å få saken sin prøvd eller å forfølge sine rettmessige interesser.

Gjennom rask, rimelig og kompetent behandling, skal HTU etablere et lavterskel tvisteløsningstilbud for saker som gjelder leie av bolig.

→ **HTU SKAL BIDRA TIL AT KONFLIKTENE KAN LØSES SÅ TIDLIG SOM MULIG**

Jo lenger konflikten pågår jo større er sjansen for at "frontene" låser seg og at konflikten eskalerer med hensyn til konfliktnivå og ressursbruk.

Gjennom prioritering av informasjon, veiledning og megling, skal HTU stimulere til at konflikter om leiespørsmål kan løses på et tidligst mulig tidspunkt.

→ **HTU SKAL UTVIKLE SEG TIL ET KOMPETANSESENTER FOR HUSLEIESPØRSMÅL**

Den informasjonen HTU får i forbindelse med tvistebehandling og forespørsler fra publikum, gir HTU en løpende informasjon om hvordan utleiemarkedet fungerer.

Gjennom bevisst og systematisk innsamling av informasjon om leiemarkedet og leiespørsmål, skal HTU opparbeide en kompetanse som er interessant også for KRD og andre aktører.

DELSTRATEGIER

→ **INFORMASJONS- OG MEDIASTRATEGI**

Publikums kjennskap til HTUs tvisteløsningstilbud vil i stor grad være avhengig av at andre aktører formidler informasjon om HTU.

HTU skal aktivt medvirke til at aktuelle instanser og samarbeidsparter gir god informasjon med tydelige henvisninger og lenker til HTU.

HTU skal prioritere videreutvikling av egne hjemmesider i eget informasjonsarbeide.

Det er utarbeidet en egen strategi for informasjon og kommunikasjon med HTUs målgrupper.

→ **IKT – STRATEGI** («konfeksjonssøm ikke skreddersøm»)

HTU skal anskaffe ferdigutviklede IKT-systemer ("hylleware"):

- *fra seriøse leverandører*
- *som har mange brukere og er gjennomprøvde*
- *hvor rimelige krav til IT-sikkerhet er ivaretatt*

Året 2012 - viktige hendelser

Utvidelse av HTU til hele Hordaland og begge Trøndelagsfylkene

Fra 1. januar 2012 ble Bergens-kontorets distrikt utvidet til å omfatte hele Hordaland fylke. Trondheims-kontorets distrikt ble utvidet til å gjelde begge Trøndelagsfylkene. Dermed er Husleietvistutvalget etablert i fem fylker.

Nye kontorlokaler i Oslo

Oslo-kontoret flyttet inn i nye lokaler i begynnelsen av 2012. De nye lokalene er vesentlig større og bedre tilpasset vårt behov.

Nye hjemmesider

I oktober ble HTUs nye nettsider lansert med en rekke forbedringer. Nettsidene har fått ny grafisk design og inneholder blant annet et nytt interaktivt klageskjema. Tidligere avgjørelser er søkbare i anonymisert form og søkefunksjonen er blitt vesentlig forbedret.

Forlengelse av avtalen med private advokater

Det er inngått rammeavtale med fire advokatfirmaer om meklingsoppdrag i Oslo. I oktober ble avtalen forlenget med ytterligere ett år.

Reduksjon av saksbehandlingstiden

Samtidig som saksmengden økte, gikk saksbehandlingstiden ned ved alle tre kontorer - både for saker som ble forlikt og for saker som ble avgjort av utvalget. (Se nærmere på s 7).

Brukerundersøkelse

Mot slutten av 2012 ble det gjennomført en ny brukerundersøkelse av HTU basert på en spørreundersøkelse fra researchfirmaet QuestBack.

På samme måte som i 2011 viser undersøkelsen at HTUs kunder gjennomgående er godt fornøyd med HTU, og spesielt godt fornøyd med meklingstilbudet. Den dårligste tilbakemeldingen gjelder saksbehandlingstiden. Undersøkelsen er offentlig tilgjengelig på nettstedet: evalueringsportalen.no.

Statistikk

Det har vært en sterk økning i antall tvistesaker som behandles av Husleietvistutvalget, se figuren nedenfor.

I tillegg til å behandle konkrete tvistesaker, gir Husleietvistutvalgets kontorer generell veiledning ved forespørsler fra publikum via brev, e-post, telefoner og personlig fremmøte. Slike henvendelser kommer fra hele landet. For publikum i de distriktene hvor det er opprettet husleietvistutvalg, gis det også bistand til oppsetting av klage og tilsvær.

Mottatte klager

Antall mottatte klager økte med 21% i 2012. (Fra 1.124 i 2011 til 1.360). Om lag halvparten av denne økningen skyldes utvidelsen av distriktene i Bergen og

Trondheim.

Utvikling i sakstall 2001 – 2012

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Saker	53	91	139	122	101	182	361	465	755	907	1124	1360

Sakstype fordelt på kontor (én sak kan inneholde flere sakstyper)

	HTU	Oslo og Akershus	Bergen	Trondheim
Oppsigelse og heving	134	96	21	17
Erstatning	685	475	94	116
Skyldig leie	811	457	148	206
Fastsetting av leie	55	36	16	3
Irregulært depositum	89	42	21	26
Leiegaranti	35	32	1	2

Annet	39	14	10	15
-------	----	----	----	----

Saksbehandlingstid

Total behandlingstid 2011 2012

Avgjørelser	21,0 uker	15,0 uker
Forlik	12,9	11,5 uker

--	--	--

Herav HTUs saksbehandling 2011 2012

Avgjørelser	5,7 uker	4,5 uker
Forlik	0,5 uker	0,3 uker

”Total behandlingstid” er tiden fra saksbehandlingsgebyret er innbetalt til forlik eller avgjørelse foreligger. Tid i forbindelse med forkynning av klagen (via post eller stevnevitnet), svarfrister, utveksling av prosesskriv mv. inngår. I mange av sakene som avgjøres av utvalget, har det først vært gjennomført mekling som også inngår i den totale behandlingstiden.

”HTUs saksbehandling” gjelder behandlingstiden etter at partene har avsluttet sin

11.03 Saksbehandling gjelder behandlingstiden etter at partene har avsluttet sin prosessveksling og eventuell mekling er avviklet uten resultat. Dette er den delen av behandlingstiden som HTU selv har fullt herredømme over.

I 2012 har det vært et sterkt fokus på å redusere behandlingstiden for avgjørelser. Den totale behandlingstiden er redusert med 6 uker i gjennomsnitt.

Tjenesteyting

Husleietvistutvalget kan

- gi veiledning til publikum
- mekle mellom partene
- avgjøre tvister som gjelder leie av bolig

HTU får henvendelser fra hele landet og kan gi generell veiledning til publikum. Når det gjelder mekling og avgjørelser, er det en forutsetning av det gjelder et leieforhold på et sted der det er opprettet husleietvistutvalg. Videre er det en forutsetning at tvisten dreier seg om leie av bolig. Tvister om leie av næringslokaler faller utenfor HTUs virkeområde.

Den som ønsker å få rettslig prøvet en tvist om leie av bolig i Oslo, Akershus, Hordaland, Sør- og Nord-Trøndelag, må sende klagen til Husleietvistutvalget, ikke til det lokale forliksrådet.

- veiledning

HTU kan gi generell veiledning, men kan ikke gi rettsråd i den enkelte sak på samme måte som advokater og andre rettshjelpere. HTU må opptre nøytralt. Ofte vil tvisten, som ligger til grunn for henvendelsen, kunne ut i en klage som skal avgjøres av utvalget.

HTUs hjemmesider inneholder generell veiledning. Vi legger også ut avgjørelsene i anonymisert form. Mulighetene for å finne frem til tidligere avgjørelser på ulike

områder, er blitt vesentlig forbedret gjennom flere søkefunksjoner.

Brosjyren "Krangel i husleieforholdet?" er distribuert til en rekke etater og samarbeidspartnere. Brosjyren ble i fjor oversatt til engelsk, spansk, arabisk, somali, farsi og urdu. Videre har KRD utarbeidet en brosjyreserie på 14 informasjonshefter som fordeles blant annet gjennom HTU.

HTU får en rekke henvendelser på telefon, e-post og brev, samt ved personlig oppmøte. De som har behov for bistand til å sette opp klage eller tilsvar, kan møte opp på HTUs kontor og få hjelp til dette. Det legges opp til at flest mulig skal kunne fremme saken sin for HTU uten bistand av advokat.

- mekling

HTU legger stor vekt på mekling som konfliktløsningsmetode. I saker hvor det kommer tilsvarende fra innklagede, får partene alltid tilbud om mekling. Mange ønsker mekling. Meklingen gjennomføres ved at partene møter personlig og får bistand av en profesjonell mekler. Partene kan også møte med medhjelper, for eksempel advokat.

Mekler er enten en tvisteløser ansatt i HTU (jurist med dommerkompetanse) eller en privat-praktiserende advokat som er godkjent som advokatmekler. Meklingen gjennomføres som såkalt interessebasert mekling hvor det under meklingen kan bli avholdt flere særreiser med hver av partene.

HTU har en høy forlikprosent og i 2012 ble det inngått forlik i 73% av de sakene som ble meklet. Partene undertegner da en protokoll som får virkning som en dom.

- avgjørelser

Hvis partene ikke ønsker mekling eller mekling har vært forsøkt uten at det er inngått forlik, går saken til avgjørelse. Det samme er tilfellet hvis innklagede ikke har svart på klagen.

Saken blir da avgjort av et utvalg bestående av en saksleder fra HTU (jurist med dommerkompetanse) og to partsrepresentanter fra et utvalg oppnevnt av Kommunal- og regionaldepartementet. (Se under "De partsoppnevnte utvalgene" nedenfor).

Avgjørelsen fattes som hovedregel på bakgrunn av det skriftlige materialet som foreligger. Utvalget kan imidlertid foreta befarung, innkalle partene, sakkyndige eller vitner til muntlig eller skriftlig forklaring. I saker om leiefastsettelse er det vanlig at det foretas befarung i leiligheten. I oppsigelses-saker gis partene alltid anledning til å gi muntlig uttalelse overfor det utvalget som skal avgjøre saken i felles møte (partsmøte).

Partene kan bringe HTUs avgjørelser inn for tingretten innen én måned. Svært få avgjørelser blir brakt inn for tingretten. (1,8 % i 2012). Hvis avgjørelsen ikke bringes videre, får den samme virkning som en dom og kan fullbyrdes etter reglene for dommer.

Rettskraftige avgjørelser legges ut på HTUs hjemmeside etter at de er anonymisert. Lovdata og Gyldendal Rettsdata publiserer også HTUs avgjørelser.

Organisasjon

Husleietvistutvalget er en egen etat under Kommunal- og regionaldepartementet.

HTU ledes av en direktør som også leder Oslo-kontoret. Kontorene i Bergen og Trondheim har hver sin leder som også har funksjon som tvisteløser. Ved utgangen av året var det tilsatt 10 tvisteløsere (inkl direktør og seniorrådgiver) og 12 saksbehandlere (rådgivere/førstekonsulenter) på den administrative siden.

Tvisteløserne er jurister med dommerkompetanse. Flere av de administrativt tilsatte er også jurister.

Dessuten engasjeres jus-studenter på timebasis. HTU har ikke lærlinger og ingen lærefag anses aktuelle. Vi har imidlertid overfor det juridiske fakultetet i Oslo sagt oss interessert i å opprette en praksisplass for en jus-student.

Ansatte (per 1. oktober)	HTU samlet		Oslo		Bergen		Trondheim	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
	22	22	15	13	4	4	3	5

Oversikten er inklusive jus-studenter som arbeider på timebasis.

Det er inngått avtale med fire advokatfirmaer om utføring av meldingsoppdrag og

Det er inngått avtale med tre advokatfirmaer om utøring av meklingsoppdrag og annen juridisk bistand. Fem advokater ved disse kontorene blir engasjert som meklere og saksledere i enkeltsaker.

De partsoppnevnte utvalgene

Kommunal- og regionaldepartementet oppnevner utvalgsmedlemmer til de tre utvalgene etter forslag fra organisasjoner som representerer leiere og utleiere på de aktuelle stedene. Det enkelte utvalgsmedlem har et fritt mandat i forhold til den organisasjonen som har oppnevnt representanten.

I forbindelse med utvidelsen av distriktene til kontorene i Bergen og Trondheim, er antall utvalgsmedlemmer for disse kontorene økt fra 16 til 20 for resten av oppnevningsperioden.

- **Oslo og Akershus**

**Representanter oppnevnt etter forslag
etter forslag Leieboerforeningen:
Huseiernes Landsforbund**

**Representanter oppnevnt
fra**

Ola Fæhn

Bente Bendixen

Mette Thorne Lothe

Geir Engebraaten

Christian Hellevang

Benedicte Wien

Christina Moestue

Reidun Grodås

Knut Helland-Hansen

Hans Welle-Watne

Trond Walmsnæss Wehn

Tone Krange

Lisbet Bjone

Jens-Petter Bull

Tanja Charlotte Øistad

Bente Furulund

Det avholdes faste utvalgsmøter hver uke. I tillegg innkalles til ekstraordinære møter ved behov. I 2012 ble det avholdt 50 utvalgsmøter.

- **Hordaland** (Bergen)

**Representanter oppnevnt etter forslag
etter forslag**

**fra Leieboerforeningen Bergen:
Landsforbund og Bergen**

Stig Høisæther

Trond Johan Olsen

Liz Benedicte Holm

Randi Huh
Mortmannsgård

Petter Rysst
Schjelderup

Kjell A. Helland

Representanter oppnevnt

fra Huseiernes

Huseierforening:

Monica Bryner

Olaf Bryner

Paal Bjaarstad

Kari Klett

Dorthe Dedekam

Anniken Simonsen

Trine B. Rysst

Jørgen Madsen

Marie J. Albrektsen

Odd Bjørn Solberg

Kim Andre Jakobsen
Høgseth

Bjørnar

Reidun Mikkelsen

Mona Øvrebo

I 2012 ble det avholdt 16 utvalgsmøter.

- **Sør- og Nord-Trøndelag** (Trondheim)

**Representanter oppnevnt etter forslag
etter forslag**

fra Leieboerforeningen:

Leif Kristian Solberg

Johan S. Schistad

Cathrine Kvarme Andersen

Terje Svendsen

Jens Andre Maseng

Representanter oppnevnt

**fra Huseiernes
Landsforbund og
Norsk**

Huseierforening:

Stine Hostad

Knut Melting

Marit Figenscau

Per Risvik

Per Ø. Nylander

Morten Aalberg
Haugen

Monica Eidem

Kathrine Vangen

Vibeke Meland Bogen

Berit Langeland

Gunnar Ravlo

Sunniva Rishaug

Terje Hoven

Arl Haugen

Line Brauten

I 2012 ble det avholdt 25 utvalgsmøter.

Personalpolitikk

HTU legger vekt på å oppfylle statlige målsettinger om et inkluderende arbeidsliv preget av mangfold.

Mangfold - integrering

I alle stillingsutlysninger blir det opplyst om at staten er opptatt av mangfold og at alle

kvalifiserte kandidater oppfordres til å søke uavhengig av alder, funksjonshemming, etnisk bakgrunn m.v.

I 2012 ble det ansatt en medarbeider med ikke-vestlig bakgrunn og inngått samarbeid med NAV om «Arbeidspraksis i ordinær virksomhet» for to personer.

I forbindelse med Oslo-kontorets flytting, ble det lagt vekt på å finne nye lokaler med god tilgjengelighet for funksjonshemmede.

Likestilling

Redegjørelse for arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering

1) Som arbeidsgiver

Kjønn

- Frem til 2007 hadde det bare vært tilsatt kvinner i Husleietvistutvalget og det var også bare engasjert kvinner som eksterne meklere. Per 1. oktober 2012 var det tilsatt 13 kvinner og 9 menn. Det er inngått rammeavtale med 4 advokatkontorer hvor 3 kvinnelige og 2 mannlige advokater tildeles meklingsoppdrag m.v.
- Likestillingsrapporten viser at det ikke er noen betydelig forskjell i lønn mellom kvinner og menn på samme stillingsnivå.
- Totalt i virksomheten har kvinner lavere lønn enn menn. Dette skyldes at direktør og ledere av regionkontorene er menn.
- All deltid er etter ønske fra arbeidstaker.
- Som følge av permisjoner og ekstraordinære arbeidsoppgaver, har

...som følge av permisjoner og ekstrakraverte arbeidsoppgaver, har enkelte hatt midlertidig ansettelse i 2012.

Det er ikke gjennomført spesielle tiltak på likestillingsområdet i 2012.

Funksjonsnedsettelse

Ingen ansatte har vesentlig funksjonsnedsettelse.

Etnisitet, religion

mv.

Det vurderes ikke å være behov for særskilte tiltak for å oppnå like muligheter når det gjelder etnisitet, religion mv.

2) Som offentlig myndighet

Husleielovens § 1-8 inneholder bestemmelser om forbud mot diskriminering ved utleie av husrom.

-

Funksjonsnedsettelse

Tilgjengeligheten til HTUs kontorer for personer med nedsatt funksjonsevne anses tilfredsstillende.

-

-

-

-

Etnisitet /språk

blant leietakerne er det en stor gruppe fremmedspråklige som kan ha

Særlig

språkproblemer og problemer med å uttrykke seg skriftlig overfor offentlige myndigheter.

Gjennomførte tiltak:

HTUs brosjyre er oversatt til 6 fremmedspråk (engelsk, spansk, arabisk, somali, farsi og urdu)

- på HTUs nye hjemmesider er det henvisning til informasjon på de 6 ovennevnte fremmedspråkene
- partene tilbys hjelp til å skrive ned klage eller tilsvare ved oppmøte på HTUs kontorer
- under meklingsmøter rekvirerer HTU ved behov tolkehjelp som betales av HTU.

Likestillingsrapport

		Deltid 1)		Midl. 2) ansettelse		Foreldre- 3) permisjon		Legemeldt sykefravær	
		M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%
Totalt i virksomheten	I år	0	8	22	8	25	75	0,2	0,3
	I fjor	0	14	0	21	17	83	0	3

- 1) Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid, ekskl. timelønne
- 2) Andelen av hvert kjønn som har midlertidig stilling, ekskl. timelønne
- 3) Andelen av totalt foreldrepermisjonsuttak som benyttes av hvert kjønn

		Kjønnsbalanse			Lønn (1.000 kroner) 1)	
		M%	K%	Antall	M	K
Totalt i virksomheten	I år	41	59	22	54	42
	I fjor	43	57	22	55	40
Direktør	I år	100	0	1	80	-

	I år	100	0	1	80	-
	I fjor	100	0	1	77	-
Mellomledere (avdelingsledere)	I år	100	0	2	67	-
	I fjor	100	0	2	62	-
Twisteløsere	I år	50	50	6	58	56
	I fjor	50	50	6	57	54
Saksbehandlere	I år	25	75	12	34	37
	I fjor	9	81	11	36	37
Timelønte 2)	I år	0	100	1	30	30
	I fjor	0	100	2	29	29

1) Månedsførtjeneste per heltidsekvivalent

2) Jus-studenter

Resultatregnskap

2011	2010		2012	
Kroner		Note	Kroner	Kroner
Inntekter				
Gebyrinntekter		1	1 035 010	
872 870	704 850			
Refusjon fødsels- og sykepenger			<u>569 435</u>	
<u>768 501</u>	<u>417 885</u>			
SUM inntekter/refusjoner			1 604 445	1 641 371
1 122 735				

Gebyrinntekter og refusjoner,

Overført til staten		<u>-1 604 445</u>	-
	<u>1 641 371</u>	<u>-1 122 735</u>	

Administrasjonsutgifter

Lønn og godtgjørelse	2	14 255 186	
13 146 576		8 730 274	

Varer og tjenester	3	<u>8 200 524</u>	
<u>6 746 774</u>		<u>7 189 186</u>	

SUM administrasjonsutgifter		22 455 710	
19 893 350		15 919 460	

Administrasjonsutgifter dekket av staten		<u>-22 455 710</u>	-
---	--	--------------------	---

19 893 350 - 15 919 460

Oslo, 26. mars 2013

Noter til regnskapet

Note 1 Gebyrinntekter

Før saken tas til behandling, må klager innbetale et gebyr på kr. 860.

Note 2 Lønn og godtgjørelse	2012	2011	2010
Faste stillinger	9 585 277	8 409 120	5 826 199
Deltidsstillinger og vikarer	1 865 309	2 168 001	1 100 361
Arbeidsgiveravgift	1 684 792	1 537 135	1 077 175
Arbeidsgivers pensjonsinnskudd	1 119 808	1 032 320	726 539
	14 255 186	13 146 576	8 730 274

Note 3 Varer og tjenester	2012	2011	2010
Maskiner, inventar, utstyr	854 433	565 459	1 867 909
Forbruksmateriell	318 552	310 839	556 164
Reiseutgifter	627 852	758 152	680 416
Andre personalutgifter	15 416	26 383	42 295

Markedsføring	99 099	37 749	93 379
Andre kontorutgifter	1 445 211	885 861	1 083 125
Sakkyndig bistand	2 028 485	2 284 422	1 667 325
Leie kontorlokaler	<u>2 811 475</u>	<u>1 877 909</u>	<u>1 198 572</u>
	8 200 524	6 746 774	7 189 186